

NOTĂ DE POZIȚIE

Privind [proiectul de lege nr. 148/06.05.2026](#) privind fortificarea mecanismelor de combatere a corupției, criminalității financiare și criminalității organizate

De ce redistribuirea competențelor între Procuratura Anticorupție și Centrul Național Anticorupție nu trebuie votată în lectura a doua fără o analiză ex-post?

1. Proiectul schimbă arhitectura anticorupție, nu doar clarifică competențele

Procuratura Anticorupție riscă să fie restrânsă la un cerc mai îngust de subiecți, în timp ce CNA primește o competență mult extinsă asupra infracțiunilor de corupție, economico-financiare, conexe și asupra unor categorii largi de funcții publice.

Aceasta nu este o simplă ajustare tehnică. Este o mutare a centrului de greutate al investigațiilor anticorupție de la PA spre CNA, ceea ce contravine direct [Recomandării XIII din Runda V-a de recomandări GRECO](#).

2. Lipsesc datele care să justifice o intervenție atât de amplă

O modificare atât de mare a competențelor ar trebui precedată de o analiză ex-post clară: ce nu a funcționat în actuala delimitare PA–CNA, câte dosare au fost blocate, unde au apărut conflicte de competență, care au fost cauzele întârzierilor și ce soluție punctuală este necesară.

În lipsa acestor date, Parlamentul riscă să voteze o schimbare structurală bazată pe afirmații generale despre eficiență, nu pe o evaluare obiectivă a impactului.

3. PA este verificată prin vetting, CNA nu

Statul a investit resurse politice, instituționale și financiare importante în evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor, inclusiv a procurorilor din Procuratura Anticorupție. Logica vettingului este consolidarea integrității și credibilității instituției specializate. În acest context, este contradictoriu ca, în timp ce PA este verificată și „curățată”, competențele ei să fie reduse, iar competențe sporite să fie transferate către CNA, instituție care nu a trecut printr-un exercițiu echivalent de vetting.

Aceasta creează o asimetrie gravă de reformă. Argumentul autorilor precum că evaluării externe au fost supuși doar procurorii nu și ofițerii detașați în Procuratura Anticorupție nu este sustenabil, or, spre deosebire de ofițerii anticorupție, ofițerii detașați nu au atribuții decizionale în cadrul investigațiilor și își desfășoară activitatea doar în strictă coordonare cu procurorul care exercită urmărirea penală.

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

4. CNA are garanții de independență mai slabe decât procuratura

CNA este o instituție importantă și poate avea un rol util în investigarea corupției și fraudelor. Problema nu ține de persoane, ci de arhitectura instituțională. Conducerea CNA este numită printr-un proces politic, iar instituția are o relație directă cu Parlamentul. Prin comparație, Procurorii au garanții speciale de independență. Curtea Constituțională [a interzis audierea reprezentanților puterii judecătorești](#) în Comisii parlamentare (a se vedea Hotărârea CC 29/2013).

Procurorul General prezintă în plenul Parlamentului doar un raport anual de activitate cu caracter general, statistic și informativ (privind starea legalității în țară) și acesta nu poate fi audiat în plen. Atribuirea unor competențe extinse către o instituție mai vulnerabilă politic crește riscul de influență, selectivitate sau utilizare abuzivă în viitor.

5. Controlul formal al PA asupra urmăririi penale nu compensează pierderea capacității operaționale

Se poate argumenta că PA va continua să conducă urmărirea penală în cauzele investigate de CNA. Totuși, conducerea formală nu este echivalentă cu o capacitate reală de investigare. Cine deține ofițerii, analiza financiară, accesul rapid la date, capacitățile operative și controlul asupra fluxului informațional controlează, în mare măsură, dinamica dosarului.

Dacă PA devine dependentă de CNA pentru investigațiile sensibile, PA poate rămâne formal în sistem, dar cu relevanță funcțională diminuată. În fapt, PA nu va avea capacitatea de a asigura un control efectiv al procesului de detectare a criminalității și crește riscul detectării selective a acestor fapte de către CNA.

6. Directorul CNA primește posibilitatea reînnoirii mandatului

Proiectul elimină restricția actuală privind posibilitatea reînnoirii mandatului directorului CNA. Într-un model în care directorul este numit de Parlament, această modificare poate crește dependența conducerii CNA de majoritatea politică. Riscul este cu atât mai mare cu cât aceeași lege extinde semnificativ competențele CNA. După modificările propuse, CNA ar urma să fie completat cu cca 150 de funcții noi, ceea ce va avea un impact bugetar semnificativ (între 50–60 mln MDL anual), mult mai costisitor decât capacitatea PA.

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

ANEXĂ

Exemple de funcții/categorii de funcționari care ar urma să iasă din competența directă a Procuraturii Anticorupție și să intre, în esență, în aria de competență a CNA

1. Funcții de conducere și reglementare la nivel național

- Membrii Comisiei Naționale a Pieței Financiare;
- directorii Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică;
- membrii comisiilor de evaluare externă;
- guvernatorul, viceguvernatorii și membrii Consiliului de supraveghere al Băncii Naționale a Moldovei;
- membrii Curții de Conturi;
- membrii Comisiei Electorale Centrale;
- directorul Agenției Naționale pentru Soluționarea Contestațiilor;
- președintele Consiliului Concurenței;
- directorul Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal;
- secretarii Parlamentului.

2. Persoane numite de Președintele Republicii Moldova

Cu excepția funcțiilor menținute expres în competența PA, ar putea ieși din competența PA, de exemplu:

- personalul Aparatului Președintelui Republicii Moldova;
- președintele și vicepreședintele Autorității Naționale de Integritate;
- membrii Comisiei Electorale Centrale;
- directorul Serviciului de Protecție și Pază de Stat;
- ambasadorii.

3. Persoane numite de Guvern

Cu excepția funcțiilor menținute expres în competența PA, ar putea ieși din competența PA, de exemplu:

- șeful Cancelariei de Stat;
- directorul Serviciului Fiscal de Stat;
- directorul Serviciului Vamal;
- directorul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor;
- directorul Biroului Național de Statistică;
- directorul Agenției Proprietății Publice;
- directorul Agenției Servicii Publice;
- șeful Inspectoratului General al Poliției;
- șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră;
- șeful Inspectoratului General pentru Situații de Urgență.

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org
www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

4. Funcții administrative de nivel înalt în autorități publice

- Secretar general adjunct al Guvernului;
- secretar general al unui minister;
- secretar general adjunct al unui minister;
- șef adjunct al unei alte autorități administrative centrale subordonate Guvernului;
- șef adjunct al unei autorități administrative subordonate unui minister;
- secretar general al Curții Supreme de Justiție;
- secretar general adjunct al Curții Supreme de Justiție;
- secretar general al Oficiului Avocatului Poporului;
- secretar general al Consiliului pentru Egalitate;
- secretar general al Comisiei Electorale Centrale.

5. Conduceri ale secretariatelor/aparatelor instituțiilor-cheie

- Șeful și șeful adjunct al secretariatului/aparatului Consiliului Superior al Magistraturii;
- șeful și șeful adjunct al secretariatului/aparatului Curții Constituționale;
- șeful și șeful adjunct al secretariatului/aparatului Consiliului Superior al Procurorilor;
- șeful și șeful adjunct al secretariatului/aparatului Procuraturii Generale;
- șeful și șeful adjunct al secretariatului/aparatului Curții de Conturi;
- șeful și șeful adjunct al secretariatului/aparatului Consiliului Concurenței;
- șeful adjunct al aparatului Parlamentului;
- șeful adjunct al aparatului Președintelui Republicii Moldova.

6. Funcții din sistemul judecătoresc, procuratură, securitate și apărare

- Inspectori judiciari din cadrul Inspecției Judiciare;
- inspecții din cadrul Inspecției Procurorilor;
- secretarul Consiliului Suprem de Securitate;
- șeful Marelui Stat Major al Armatei Naționale;
- alte persoane cu funcții de conducere în cadrul Marelui Stat Major al Armatei Naționale;
- persoanele care dețin gradul militar de general sau un grad special echivalent.

7. Autorități locale importante

- Primarii municipiilor Chișinău, Bălți, Cahul, Comrat și Bender;
- viceprimarii acestor municipii;
- consilierii locali ai acestor municipii.

8. Funcții executive și operative în instituții cu risc major de corupție

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org
www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

- Director adjunct al Serviciului Fiscal de Stat;
- director adjunct al Serviciului Vamal;
- director al Agenției Achiziții Publice;
- director adjunct al Agenției Achiziții Publice;
- șef adjunct al Inspectoratului General al Poliției;
- șef adjunct al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră;
- șef adjunct al Inspectoratului General de Carabinieri;
- director general adjunct al Companiei Naționale de Asigurări în Medicină;
- angajații CNA care nu fac parte din conducerea instituției și nu au statut de ofițer.

În aceste condiții, proiectul de lege nu trebuie votat în lectura a doua în forma actuală. Parlamentul nu poate adopta o modificare care schimbă centrul de greutate al investigațiilor anticorupție de la Procuratura Anticorupție către CNA fără o analiză ex-post serioasă, fără date privind disfuncțiile reale ale sistemului actual și fără o evaluare clară a impactului asupra independenței, eficienței și integrității investigațiilor.

Reforma anticorupție nu poate fi construită prin diminuarea competențelor unei procuraturi specializate aflate în proces de verificare externă și prin extinderea simultană a atribuțiilor unei instituții cu garanții mai slabe de independență și cu o conducere mai expusă influenței politice. O asemenea decizie, adoptată fără fundament analitic, poate slăbi capacitatea statului de a investiga corupția de nivel înalt, poate crea dependențe operaționale riscante și poate afecta credibilitatea întregii arhitecturi anticorupție.

Votarea proiectului în lectura a doua trebuie amânată până la prezentarea unei analize ex-post complete, bazate pe date, consultări reale și o evaluare comparativă a soluțiilor posibile. În lipsa acestor condiții, adoptarea proiectului ar reprezenta nu o consolidare a luptei anticorupție, ci o intervenție structurală insuficient justificată, cu riscuri majore pentru independența și eficiența investigațiilor anticorupție.

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva